

Polyanthea Sacra

Ex Universæ Sacræ Scripturæ Utriusque Testamenti Figuris, Symbolis, Testimoniis, Nec Non E Selectis Patrum, Aliorumque Authorum, Sententiis, eruditis Interpretationibus, Similitudinibus, rarisque Historiis collecta, Et Copiosis, Exquisitisque Materiis Moralibus De Virtutibus Et Vitiis Pro ...

Spanner, Andreas

Augustae Vindelicorum, 1702

§. 3. Doctores.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79340](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79340)

Dominus dedit, Dominus abstulit &c. Abstulit, qui dedit; nunquid perit, qui dedit? tanquam diceret: abstulit omnia; auferat omnia; nudum dimittat me, & servet mihi se. Quid enim mihi deerit, si DEum habuero: aut quid alia mihi profunt, si DEum non habuero? S. Aug. l. 1. de Symb. fidei c. 3.

Hæ sunt vel maxima divitiæ, non egere divitiis. S. Chryl. in Pf. 111.

Nihil nostrum est, nisi hoc tantum, quod corde possessum, atque animæ nostræ coherens, à nemine potest prorsus auferri. Cassianus coll. 3. c. 10. dicebat Abb. Pafnutius.

Vide tit. Virtutes.

TITULUS XV. DOCERE. DOCTRINA. DOCTOR.

§. I.

DEUS vult nos ab hominibus doceri.

Ex Veteri, & Novo, & Patribus.

Vocavit Dominus Samuel. 1. Reg. 3. 4. Cur Samuel à DEO vocatus ad Sacerdotem properat? ut puer cum DEO locutus prius ab homine instrueretur de modo, quò se deberet ad divinam locutionem comparare. Mendoza hic. DEus vocat Samuelem; simili voce Heli: & cur non aperit ei, ad quæ vocetur? sed ordinat, ut prius tendat ad Heli? Ut puer instrueretur à Seniore; quomodo se debeat disponere ad DEI mandatum accipiendum. Sylveira in Act. 9.

Omnes nos quasi oves erravimus: unusquisque in viam suam declinavit. Il. 53. 6. Daturus rationem, cur omnes erraverit? dicit: quemque in viam suam declinasse, suo iudicio ad hæsisse. Mendoza hic.

Ubi est, qui natus est? Matth. 2. 2. Diviniæ est providentiæ ordo, homines ab hominibus doceri. Sylveira hic q. 7.

Ubi dicitur tibi, quid te oporteat facere. Act. 9. 7. Saulum vocavit de cælo Dominus, non tamen quid agendum? plenius informavit; sed ad Ananiam remisit. Mendoza in 1. Reg. 3. v. 5. Et Centurionem Act. 10. 5. Cornelium, quamvis exauditas orationes ejus, elemosynasque respectas, ei Angelus nuntiaverit; tamen nullum esse ad Petrum ab eo imbuendum, legimus.

Divinas literas adeò obscuras voluit esse DEus, ut per *librum septem sigillis signatum*, Apoc. 5. 1. communiter intelligantur. Quò hæc obscuritas? Author Imp. hom. 44. in Matth. quia DEus etiam ex hominibus; alios voluit esse Doctores, alios discipulos. Ut scilicet inter eos mutua charitas, & humilitas, confervetur. Mendoza cit.

Qui se sibi magistrum constituit, stulto se discipulum subdit. S. Bern. ep. 87.

§. II.

A quo vis velis doceri.

Quomodo possum, si non aliquis ostenderit mihi. Act. 8. 31. Ibat Eunuchus, ut valde potens in magnifico curru, multò copiosius. *Sacr. Tom. I.*

mitatu famulorum: è contrà Philippus solus, humili vestitu, pedibusque, incedens. Ab eo tamen ille petit doceri, & illuminari; ut expendit S. Chryl. hom. 35. in Gen. non agrè tulit Ennuchus, nec dedignatus est, neque se contumeliâ affici existimavit: quod plerisque insulsis accidit; quos pudet ignorantiam suam confiteri, & ab eis discere, qui docere valeant; & frequentèr malunt in perpetua versari ignorantia. Sylveira hic.

Laudanda est modestia Apollo; quòd, cum esset vir doctissimus in Scriptura, voluit magis informari ab una muliere, & opifise. Act. 18. 26.

Licet undecunquè proficere, ac doceri. Omnia ferè mysticos afferunt intellectus; & facile est, ex qualibet re morum figurare venustatem. Nihil ita creatum est per se, nihil ita simplex; cui non sit aliquid, unde doceamur; vel cavere noxia, vel salutaria providere. Hildebertus ep. 16.

Vide plura tit. Consilia. Verbum Dei.

§. III.

Doctores.

Num. I.

Figura, & Symbola.

Pistor, Gen. 40. 1. significat Doctores grossioris, & naturalis doctrinæ Scribas: per Pincenam verò Doctores specialis doctrinæ. S. Thom. hic.

Collum tuum sicut monilia. Cant. 1. 9. In collo Doctores significantur; in monilibus opera exprimuntur: quia ea, quæ verbis docent, operibus ostendunt. S. Isidorus hic.

Sicut turris David, collum tuum. Cant. 4. 4. Collum; caput, & membra, connectit: unde per collum designantur, qui vel prædicatione, vel admonitione, alios convertunt, & capitū Christi jungunt. Rich. à S. Vict. hic.

Et habebat in dextera sua stellas septem. Apoc. 1. 16. Genuinam harum stellarum interpretationem dat ipse Angelus, qui hoc Joanni revelabat v. 20. *Septem stellas, angeli sunt septem Ecclesiarum.* Il. intelliguntur de Doctoribus. Dan. 12. 3. *qui ad justitiam erudunt multos, fulgebunt quasi stelle.* S. Hieron. hic: qui alios erudunt, stellarum fulgori comparantur: non enim sufficit scire Sapientiam, nisi ut alios erudias. Sylveira hic.

Q99

Nuai.

Num. II.

Doctor optimus est DEus.

Osculetur me osculo oris sui. Cant. 1. 1. Hoc est, Filius osculetur. Neque enim, inquit, volo à Prophetis osculari amplius; non à Patriarchis; sed ipse jam proximè accedat. Non vult per os Prophetarum solum erudiri, atque doceri; sed ipsemet, inquit, appropinquet, jamque me Filius ipse intruat: os enim Dei Patris, est Filius. Philo Carpathius hic.

O quam velox est sermo sapientiæ! Et ubi Magister DEus est, quam citò discitur, quod docetur. S. Leo f. 1. de Pent.

Frustrà discendo laborat homo, qui DEum Magistrum non habet. B. Isaias Abb. or. 8.

Num. III.

*Miscellanea**Ex Veteri, & Novo.*

Sedens in cathedra sapientissimus princeps inter tres; ipse est, quasi tenerimus ligni vermiculus. 2. Reg. 23. 8. Compose vermiculum cum Sapientissimo; an docebat è cathedra tanquam elatus princeps? non: sed tanquam vermiculus; suà molli teneritudine ligni duritiam domans, alios devinciens, & ad se alliciens; non altà arrogantia, sed humili modestià, & lenitate. Sylveira in Apoc. 1. 9.

Attendite à falsis Prophetis. Matth. 7. 15. S. Maximus ità intelligit: docuit Dominus supra v. 14. viam cœli esse arctam, & angustam; nunc subdit: cavete à falsis Prophetis, qui dicunt, viam cœli esse latam, & laxam; & extenuant peccatum, veniam facilem promittunt, & vos in tartara ducunt. Sylveira c. 19. in Matth. hic.

Num. IV.

Ex Patribus, & aliis.

Hac ætate (annò tricèsimò ætatis Christi) tempus doctrinæ insinuatum est rationabile; & ante has metas perperam invadi Magisterium, data est forma: quia non competit annis impubibus sedere in cathedra. S. Cyprianus de jejun. & tentat. Chri.

Nihil tam præclarum, hominiquè conveniens, potest esse; quam erudire homines ad justitiam. Laclantius lib. 6. div. instit.

Docens aliquis plus discit, & dicens sæpe unà audit cum iis, qui ipsum audiunt. DEus est enim magister, & ejus, qui discit; & ejus, qui audit; qui & mentem irrigat, & rationem, Clemens Alex. l. 1. Strom.

Si me Magistrum libenter vocatis, reddite mihi mercedem: boni estote. S. Aug. de Ordine l. 1. c. 10.

Sicut discipuli probitas, laus est Magistri; ità Magistri vituperatio, discipulus nesciens disciplinam. S. Chrysologus f. 94.

Noctuarum oculis similes habentur sæcularis sapientiæ professores: nam & illarum aspectus noctibus quidem acrior est; exortò autem sole cœcatur: sicut istorum, cum sit acutissimus ad contemplandam vanitatem sensus, erga in-

quisitionem veræ lucis hebescit. S. Basilus hexam. l. 8.

Post prælia Martyrum successerunt in Ecclesia Christi sanctorum, & verorum studia Philosophorum; id est, Doctorum, habentium; qui post spiritum fortitudinis per descensum scribitur, sanctum scientiæ spiritum. Hoc nimirum Evangelicæ fidei idcirco tuit necessarium: quia diabolus, qui adversus eam eatenus pugnaverat, non solum Leo, sed & draco est. Leo, quia apertè sævit; draco, quia occultè decipit. S. Rupertus de oper. Spir. S. lib. 7. cap. 1.

Præceptorum virtus est, nihil honoris, nihil gloriæ, à subditis, sed salutem ipsorum querere; atque hujus gratiæ nihil non facere: ità ut, qui non illius, sed gloriam suam querit; non jam præceptor, sed tyrannus sit. S. Chryf. in ep. ad Ephes. 3. f. 8.

Lucà docente didicimus, quòd B. V. Maria Christum invenerit in templo sedentem in medio Doctorum, audientem illos, & interrogantem. Donec annorum defuit integritas, Doctor omnium, fines discipuli non excessit. Hildebertus ep. 12.

§. IV.

Doctrina.

Num. I.

Fac, quod doces.

Omni tempore, quò leprosus est &c. Levit. 13. 46. Ei, qui in lepra peccati est, clauditur sermo, clauditur & os: ut fiducia, sermonis, & docendi autoritas, excludatur, Origenes hom. 8. hic.

Beati immaculati in via &c. beati qui scrutantur testimonia ejus. Pl. 118. 1. 2. Quàm pulcher ordo! quàm plenus doctrinæ, & gratiæ! Non prius, qui scrutantur testimonia ejus, dixit; sed prius, beati immaculati in via. Antè enim vita, quàm doctrina, querenda est: vita enim bona, & sine doctrinà, habet gratiam; doctrina sine vità integritatem non habet. S. Ambros. hic.

Magisterium stat de scientia; sed magisterii autoritas constat ex vita. *Cæpit Jesus facere, & docere.* S. Chrysol. f. 167.

Labia ejus lilia, distillantia myrrham primam. Manus illius tornantes aurea &c. Cant. 5. 13. 14. Ordinatè post labia manus, id est, opera post verba, laudat Ecclesia sui Redemptoris: quia, quæ verbis docuit, virtutibus credenda esse monstravit. V. Beda hic.

Aperiens os suum docebat. Matth. 5. 2. Et cur additum est, cum aperuisset os suum? ut intelligas: quòd & tacens docebat, nedum loquens. Sed nunc quidem os aperiens, nunc autem ex operibus emittens vocem, S. Chryf. in Matth. hic hom. 6.

Num. II.

Miscellanea.

Omnes sitientes venite ad aquas. II. 55. 1. Doctrina divina dicitur aqua I. quia infirmos sanat Eccli 15. 3. *Aquâ sapi-*